

**ESBOS
HISTORIA**
S. 4

**SEVÄRDHETER &
KARTA ÖVER ESBÖ**
S. 8

OMRÅDET
S. 10

MILJÖN
S. 11

BEFOLKNING
S. 12

**BEFOLKNINGENS
UTBILDNINGS- OCH
INKOMSTNIVÅ**
S. 15

**ARBETS-
MARKNADEN**
S. 16

**TURISM &
TRAFIK**
S. 18

BYGGANDE
S. 19

BOENDE
S. 20

**VÅRD- OCH
OMSÖRGSTJÄNSTER**
S. 21

**UTBILDNING &
KULTUR
OCH FRITID**
S. 22

**STADENS
EKONOMI**
S. 24

**STADENS
PERSONAL**
S. 25

**STADENS
FÖRVALTNING**
S. 26

ESBO.FI

På webbplatsen Esbo.fi presenteras stadens verksamhet, tjänster och beslutsfattande. Du kan följa aktuella ärenden samt delta i planeringen av omgivningen och av stadens tjänster. Du kan också kommentera och debattera.

Aktuell information om evenemang i Esbo finns på **Esbo.fi > Evenemang**

HISTORIA

r 1920 hittades en kindtand från en mammut i Morby, Esbo. Mammuttanden är minst 43 000 år gammal. De äldsta spåren av mänsklig bosättning som har påträffats i Esbo är 9 000 år gamla och härrör från stenåldersjägare. De nya invånarna anlände i slutet av stenåldern och förde med sig jordbruket. Under bronsåldern, som började för cirka 3 500 år sedan, begravdes

betydelsefulla personer i stenrösen på synliga platser uppe på höjder. I Esbo finns det mer än 70 sådana gravrösen. Det har gjorts ganska få järnåldersfynd i Esbo, men i Dåvitsby finns ett gravfält från järnåldern där har man hittat två halsringar i brons.

Svenska nybyggare slog sig ner längs den nyländska kusten på 1200-talet. I Esbo fanns sannolikt en liten finsk bosättning redan före de svenska nybyggarnas ankomst. Nybyggarna slog sig ner vid sammanflödet mellan Gumböle å och Mankån och gav byn namnet Espåby. Byn fick antagligen sitt namn av det gamla svenska ordet för

asp, äspe, efter de aspar som växte vid åns strand.

Esbo var till en början kapellförsamling under Kyrkslätt, men redan på 1400-talet blev Esbo en självständig socken. Det äldsta kända skriftliga omnämmandet av Esbo är från 1431. Forskning har visat att det byggdes en träkyrka i Esbo redan under senare hälften av 1300-talet. Esbo blev en självständig församling 1458 och under åren 1485-1490 uppfördes en stenkyrka i stället för träkyrkan.

Esbo kungsgård grundades på Gustav Vasas initiativ i området kring byarna Mankby och Espåby. Ett

markbytesavtal mellan kronan och byarnas bönder upprättades vid sommartorget 27.8.1556. Datumet för grundandet av kungsgården, den 27 augusti, firas idag som Esbodagen. Gårdens funktion som kungsgård upphörde 1632 när den övergick i Gustaf Horns ägo som belöning för utmärkelse i krig.

Stora ofreden i början av 1700-talet innebar svåra tider på Esboborna. Ryska trupper härbärgerade i byarna Bemböle och Södrick vid Stora strandvägen, och bönderna tvingades fly från sina gårdar för att söka skydd på annat håll.

Byggandet av Sveaborgs fästning medförde däremot välstånd och sysselsättning för Esboborna från och med mitten av 1700-talet.

Alberga gård, som byggdes redan på 1600-talet i dagens Alberga, fick en ny ägare i Carl Tersmeden, officer på Sveaborg. Här idkades ett livligt sällskapsliv, och kring gården uppfördes en praktfull trädgård. I nuvarande Esbo centrum grundades ett lasarett för Sveaborgs soldater. Lasarettet utvecklades till en populär hälsobrunn, som var verksam ända fram till mitten av 1800-talet. I slutet av 1700-talet grundades en fajansfabrik som bl.a.

tillverkade ugnskakel och olika krukor på Bruksstranden i Bredvik.

År 1820 köpte senator Carl Johan Walleen Träskända herrgård som sommarställe för den Walleenska familjen. Hans styvdotter Aurora Karamzin ägde herrgården 1840-1895 och gjorde den känd på många sätt. Den förmögna Karamzin blev känd för sin välgörenhet och bidrog till att göra herrgården och i synnerhet dess park till en av de praktfullaste i Finland. Herrgården brann dock 1888, och en storm orsakade stor förödelse i parken 1890.

Det växande Helsingfors

erbjöd från och med slutet av 1800-talet en lukrativ marknad för industriföretagen i Esbo. I området kring Esboviken växte det fram en tegelindustri och i Sökö uppstod ett livligt snickarsamhälle. Strandbanan färdigställdes 1903, vilket gjorde det lättare för nya invånare att slå sig ner och industrianläggningar att etablera sig i Esbo.

I Köklax fanns förutom tegelfabriker en betydande glasindustri ända fram till början av 1950-talet.

Esbo utvecklades kraftigt från och med 1950-talet. Invånarantalet ökade snabbt, byggandet tog fart och servicesektorn blev en stor ar-

betsgivare. Trädgårdsstaden Hagalund började byggas i Esbo landssocken 1953 efter internationell förebild. Esbo blev köping 1963 och stad 1972. Sedan 1990 är Esbo Finlands näst största stad, och i början av 2018 uppgick invånarantalet till 279 044.

Esbo fick finsk majoritet i slutet av 1940-talet. Fram till dess var majoriteten svensk. Idag talas över 120 olika språk i Esbo och antalet invånare med ett främmande språk uppgår till cirka 45 000.

KYRKOR

Köklax kapell	E1
Esbo domkyrka	D3
Ekumeniskt centrum	B3
Alberga kyrka.....	D5
Helsingfors tempel (mormon).....	D5
Den helige Herman av Alaskas kyrka (ortodox).....	E5
Hagalunds kyrka.....	E5
Olars kyrka.....	E4
Esbovikens kyrka.....	F2
Sökö kapell	G3

MUSEER OCH RESEMÅL

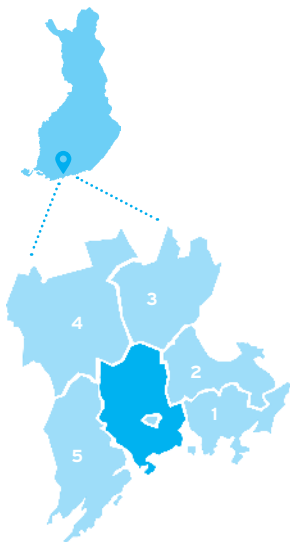
Esbo gård	E1
Lagstads skolmuseum	D2
Bemböle kaffestuga	D3
Glims gårdsmuseum.....	D3
Finlands naturcentrum Haltia.....	B1
Esbo bilmuseum	B3
Margretebergs park.....	C3
Träskända park.....	D3
Alberga gård	D5
Parkvillan, hembygdsgård.....	D5
Sellosalen, musikal	D5
Bredvikens fågelvatten.....	E5
Naturens hus Villa Elfvik	E5
Gallen-Kallela-museet	D5
Aalto-universitetet.....	E5

Dipoli	E5
Innopoli teknologicentrum	E5
Stenmuseet	E5
Teknologimuseet.....	E5
Utställningscentret WeeGee: EMMA - Moderna konstmuseet i Esbo, Esbo stadsmuseum KAMU, Finlands leksaks- museum Hevosenenkä, Finlands urmuseum, Futurohuset	E5
Helinä Rautavaara -museet....	E5
Esbo kulturcentrum.....	E5
Galleri AARNI	E5
Esbo stadsteater	E5
Gäddviks vattentorn.....	F4
Villamuseet Villa Rulludd	F3

IDROTT OCH FRITID

Noux nationalpark	B1
Solvalla idrottsinstitut	B1
Solvalla Swinghill	B1
Vattenparken Serena & Serena Ski.....	A3
Alberga idrottspark	D5
Vermo travbana.....	D5
Hagalund idrottspark	E4
Esbo skärgård	G4

OMRÅDET

FLYGAVSTÅND TILL VISSA STÄDER

	KM
Tammerfors	143
Åbo	150
Uleåborg	513
Tallinn	101
Petersburg	282
Stockholm	399
Bryssel	1 646
London	1 847

GRANNKOMMUNER

1 Helsingfors, **2** Vanda,
3 Nurmijärvi, **4** Vichtis,
5 Kyrkslätt,
Grankulla (inom Esbo)

Stadens areal	528 km ²
Markområden	312 km ²
Vattenområden,	216 km ²
varav havsområde	198 km ²
Havskust	58 km

Den högsta platsen i Esbo, 114,2 m.ö.h.,
finns i Vällskog

165 öar och holmar, störst är Pentala

95 sjöar, störst är Bodom

Antal invånare 1.1.2018 per mark-km ²	894
--	-----

JORDBESITTNING 31.12.2017

Esbo stad	36,0 %
Övriga	64,0 %

KLIMAT (HELSINGFORS)

Medeltemperatur år 2016	6,6 °C
varmaste månaden, medeltemperatur (juli)	17,8 °C
kallaste månaden, medeltemperatur (januari)	-8,8 °C

VÄXTHUSGASUTSLÄPP

	2015	2016
ton koldioxidkvivalenter per invånare	4,9	4,3

JORDVÄRMEBRUNNAR

	2016	2017
antal i Esbo	3 273	3 430

SKYDDADE NATUROMRÅDEN

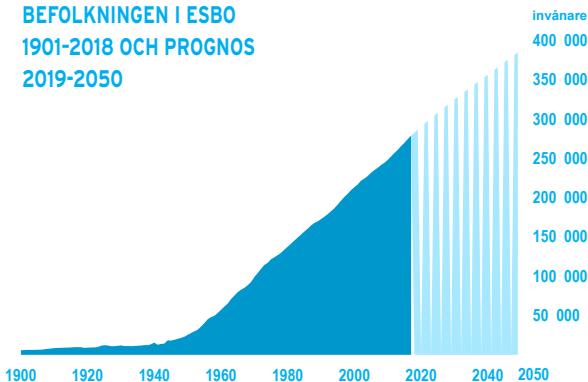
Natura 2000 -områden: Noux nationalpark (Esbo, Vichtis och Kyrkslätt) 5 645 ha, Esboviken-Bastvik (Esbo och Kyrkslätt) 223 ha, Bredvikens fågelvatten 192 ha, Grundträsk 112 ha, Bånbergets urskogsområde 18 ha, mossarna, lundarna och gammelskogen i Västra 369 ha (Esbo och Vanda). I Esbo finns det 3 779 ha skyddade områden. Av dessa är 89 naturskyddsområden, varav staden äger 43, samt 54 naturminnesmärken och 32 naturtyper som ska skyddas.

BEFOLKNING

Esbo är Finlands näst största stad sedan år 1990.

BEFOLKNINGEN I ESBO 1901-2018 OCH PROGNOSEN 2019-2020

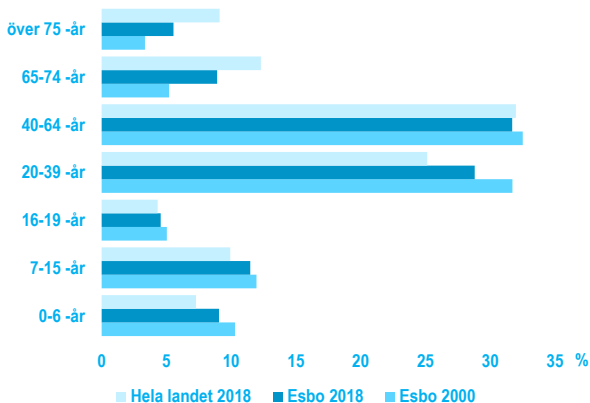

SPRÅKFÖRDELNING

(%)

	ESBO 2010	ESBO 2018	HELA LANDET 2018
Finska	83,0	76,8	87,9
Svenska	8,3	7,2	5,2
Andra språk	8,7	16,0	6,8

ÅLDERSFÖRDELNING (%)

BEFOLKNING EFTER STOROMRÅDE 1.1.2018

1 Alberga	68 421
2 Hagalund	46 699
3 Mattby	41 684
4 Esboviken	54 695
5 Köklax	10 149
6 Gamla Esbo	40 523
7 Norra Esbo	11 347

BEFOLKNING

NATIONALITET (%)	2010	2018
Finländska medborgare	93,7	89,5
Utländska medborgare	6,3	10,5

RELIGIONSSAMFUND (%)	2010	2018
Lutheraner	72,9	60,7
Ortodoxa	1,2	1,2
Andra	1,9	2,4
Personer som inte tillhör religionssamfund	24,0	35,7

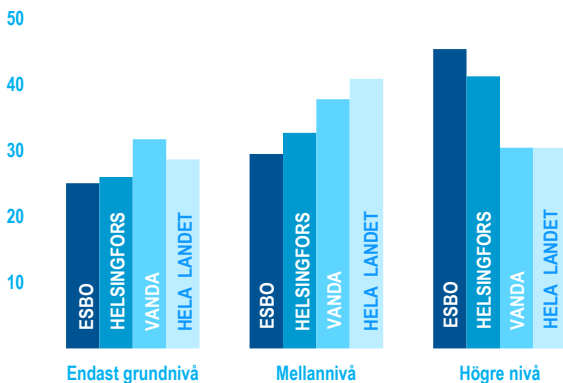
BEFOLKNINGS- FÖRÄNDRINGAR	2010	2015	2016
Födda	3 579	3 280	3 236
Döda	1 328	1 427	1 445
Inflyttade	16 900	20 272	20 921
Utflyttade	15 538	17 859	17 966
Inflyttningsöverskott	1 362	2 413	2 955
Korrigerings	27	-7	35
Folkökning	3 640	4 259	4 781

BEFOLKNINGENS UTBILDNINGS- OCH INKOMSTNIVÅ

Utbildningsnivån i Esbo är den näst högsta i landet.

UTBILDNINGSNIVÅ FÖR BEFOLKNINGEN ÖVER 15 ÅR 31.12.2016, %

STATSSKATTEPLIKTIGA INKOMSTER MEDIAN 2016

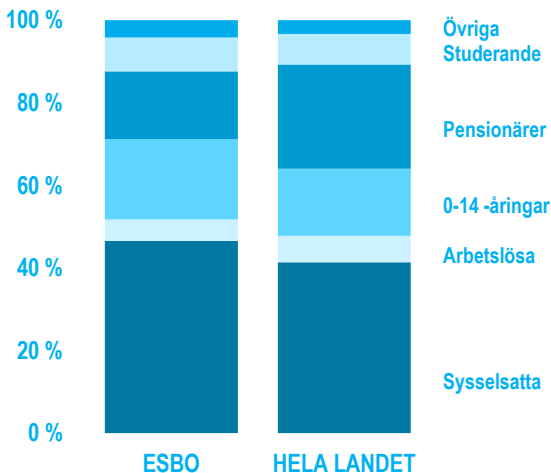
	ESBO	HELA LANDET
euro/år	30 085	24 098
förändring i % 2010-2016	7,3	13,1

ARBETSMARKNAD

Arbetskraften utgör summan av sysselsatta och arbetslösa.

ESBOS BEFOLKNING EFTER VERKSAMHET 31.12.2016

SYSSELSÄTTNING OCH ARBETSLÖSHET

	2016	2017	2018
Arbetslösa 31.3 *	14 387	13 242	11 514
Relativt arbetslöshetstal 31.3 *	10,4 %	9,4 %	8,1 %
Relativt sysselsättningstal (15-74 -åringar) **	74 %	76 %	
Arbetsplatssufficiens **	92 %	92 %	

* Arbets- och näringsministeriet

** Statistikcentralen, Arbetskraftundersökning

**SYSSELSATT ARBETSKRAFT OCH ARBETSPLATSER
EFTER VERKSAMHETSFÄLT 31.12.2015**

VERKSAMHETS- FÄLT	SYSSELSATT ARBETS- KRAFT	%	ARBETS- PLATSER	%
Jord- och skogsbruk	255	0,2	203	0,2
El, värme, vatten, avfallshantering	1 188	0,9	1 756	1,5
Tillverkning	10 780	8,6	12 106	10,4
Byggverksamhet	5 957	4,7	5 572	4,8
Handel, hotell och restaurangverksam.	26 572	21,2	26 482	22,8
Informations- och kommunikationsver.	11 720	9,3	10 868	9,3
Finans- och försäkringsverks.	5 242	4,2	2 867	2,5
Fastighetsverksam.	1 441	1,2	1 024	0,9
Experttjänster	22 770	18,1	20 944	18,0
Offentlig förvaltning och tjänster	31 488	25,1	27 266	23,4
Annan serviceverksamhet	6 826	5,4	5 797	5,0
Okänd	1 360	1,1	1 361	1,2
Totalt	125 599	100	116 246	100

TURISM**2010****2017**

Övernattningar i härbärgeringsrörelser, av vilka utlänningar, %	278 107 40,9	359 000 45,1
---	-----------------	-----------------

TURISTRÅDGIVNING

Turistinformation fås
från servicepunkterna i
Esbo, tfn 09 8165 7070

VISIT ESPOO

www.visitespoo.fi

ESBO CENTRUM

Espoontori, Kamrersvägen 3

ALBERGA

Sello, Albergagatan 9

MATTBY

Iso Omena, Finnviksvägen 1

ESBOVIKEN

Pikkulaiva, Fjärdgatan 2

KALAJÄRVI

Ruskatalo, Höstglödsängen 4

HAGALUND

Esbo kulturcentrum,

Kulturplatsen 2

TRAFIK**2010****2016**

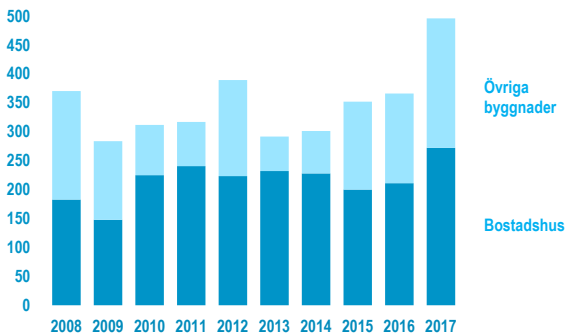
Personbilar 31.12 per 1 000 invånare	116 312 469	134 798 491
Vägtrafikolyckor	822	369

TRAFIKARBETE

mn fordonskm/år	1 584	1 615
-----------------	-------	-------

BYGGNADSBESTÅND 31.12	2010	2016
Alla byggnader	34 689	37 539
Bostadshus	31 379	34 042
småhus	28 807	31 152
flervåningshus	2 572	2 890
Övriga byggnader	3 310	3 497
Fritidshus	1 615	1 644

BYGGNADSPRODUKTIONEN I ESBO 2008-2017, 1 000 VÅNINGSYTA-m²

BOSTADSPRODUKTION	2010	2017
Färdigställda bostäder totalt	2 170	3 269
i småhus, %	29	25
i flervåningshus, %	71	75
Bostadsyta / bostad, m ²	76	64

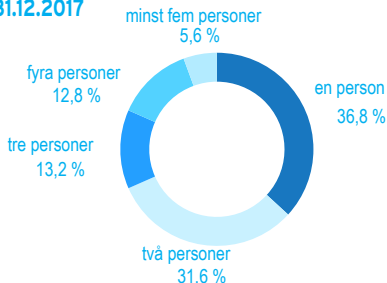
BOENDE

BOSTADSBESTÅND 31.12	2000	2010	2016
Bostäder totalt	93 149	114 449	128 466
i småhus, %	42,8	41,9	40,3
i flervåningshus, %	55,7	57,1	58,8
Ägarbostäder, %	53,6	56,4	53,3
Bostädernas medelstorlek, m ²	79	81	80
Bostadsyta / invånare, m ²	34	36	36

SKULDFRITT PRIS PÅ GAMLA AKTIELÄGENHETER (EURO/m²)

	2016	2017	FÖRÄNDRING %
Radhus	3 367	3 413	1,4
Flervåningshus	3 391	3 490	2,9

BOSTADSHUSHÅLL 31.12.2017

VÅRD- OCH OMSORGSTJÄNSTER

HÄLSOVÅRDSBESÖK	2015	2017
Läkarbesök	203 540	204 488
Barnvårdsrådgivning	93 559	91 225
Mödravårdsrådgivning	43 807	43 032
Skol- och studerandehälsovård	95 489	95 582
Tandkliniker	219 956	224 739

KOMMUNAL ÄLDREMSORG	2015	2017
Åldringshemsplatser	218	100
Platser inom serviceboende*	1142	1 245

SMÅBARNSPEDAGOGIK	2015	2017
Barn i småbarnspedagogik totalt	16 351	16 658
i kommunala daghem	11 142	12 095
i kommunal familjedagvård	934	687
Köpta tjänster	2 084	1 341
I privat dagvård med stöd för privat vård	2 191	2 535
Kommunala daghem	171	172
Aktivitetsparker	15	16

* i kommunal och i privat äldreomsorg

UTBILDNING & KULTUR OCH FRITID

LÄROANSTALTER I ESBO OCH ELEVANTAL 2017

	SKOLOR	ELEVER
Grundskolor	88	30 949
Daggymnasier	12	5 196
Vuxengymnasier	1	384
Yrkesläroanstalter (2016)	3	13 234
Yrkeshögskolor	2	6 351
Universitet (2016)	1	11 956

ARBETARINSTITUTET 2017

kursdeltagare	50 630
---------------	--------

KULTUR OCH FRITID 2017

STADSBIBLIOTEKET

Bibliotek 16, bokbussar 2. Besök 4,2 mn, lån 4,0 mn.

MUSEER

Utställningscentret WeeGee (museerna: EMMA, KAMU, Finlands leksaksmuseum Hevosenkentä, Finlands Urmuseum och Futuro-huset), Gallen-Kallela Museet, Helinä Rautavaaras museum, Glims gårdsmuseum, Villamuseet Villa Rullud, Lagstads skolmuseum. Besök 423 497.

KULTURHUS

Esbo kulturcentrum, Sellosalen, Karahuset, Kannbrosalen, Barnkulturcentret Lilla Aurora, Vindängen. Besök 321 512, evenemang 2 605.

TAPIOLA SINFONIETTA (STADSORKESTERN)

Konserter 166, åhörare 40 601.

PROFESSIONELLA TEATRAR I ESBO

Esbo stadsteater, Teater Hevosenkä, Unga Teatern, Totemteatern, Tanssiteatteri Glims & Gloms. Föreställningar 750, åskådare 91 813.

UNGA

20 ungdomslokaler, Navigatornhuset, Ung Esbo -paketbil. 900 sommarjobbvoucher, 30 företagsvoucher.

IDROTT

Idrottshallar	7
Simhallar	5
Idrottsparkar	7
Ishallar	7
Badstränder	21
Motionsslingor och friluftsleder	över 100 km
Naturstiggar	26
Båtplatser	4 200

STADENS EKONOMI

BOKSLUTET 2017

MILJ. EURO EURO/INVÅNARE

UPPGIFTER I RESULTATRÄKNINGEN

Verksamhetsintäkter	322	1 155
Tillverkning för eget bruk	14	
Verksamhetskostnader	-1 680	-6 015
Verksamhetsbidrag	-1 343	-4 809

ÅRSBIDRAG

	231	827
Avskrivningar	-144	-517
Räkenskapsperiodens resultat	86	310

BALANSRÄKNINGENS SLUTSUMMA

3 892 13 935

Lånestock 31.12	806	2 885
Koncernens lånestock 31.12	3 430	12 280

Kommunalskatt	1 237	4 429
Samfundsskatt	137	491
Fastighetsskatt	116	416
Skatteinkomster totalt	1 490	5 336

Statsandelar	36	130
Stadens nettoinvesteringar	266	
Koncernens nettoinvesteringar	568	

INKOMSTSKATTESATS

Inkomstskattesats 17,75 % åren 2010-2013

Inkomstskattesats 18,00 % åren 2014-

ANTALET ANSTÄLLDA VID STADEN 31.12

SEKTOR	2017	%
Koncernförvaltningen	353	2,5
Social- och hälsovårdssektorn	3 725	26,6
Bildningssektorn	7 796	55,7
Teknik- och miljösektorn	1 369	9,8
Koncerttjänsterna	761	5,4
Totalt	14 004	100

Antal anställda / 1 000 invånare **50,2**

STADSFULLMÄKTIGES SAMMANSÄTTNING 1.5.2018

LEDAMÖTER TOTALT	75
Samlingspartiet (Saml)	27
Gröna Förbundet (Gröna)	17
Finlands Socialdemokratiska Parti (SDP)	10
Svenska folkpartiet i Finland (SFP)	6
Sannfinländarna (Sannf)	3
Centern i Finland (C)	3
Vänsterförbundet (VF)	3
Blå framtid (BF)	3
Kristdemokraterna i Finland (KD)	2
Liberala fullmäktigegruppen (Lib)	1

STADSSTYRELSEN (15 LEDAMÖTER),

STADSDIREKTÖR

Jukka Mäkelä

SEKTORLEDNING

Olli Isotalo, teknisk direktör

Juha Metso, omsorgsdirektör

Aulis Pitkälä, bildningsdirektör

SERVICEPUNKTERNA I ESBO TFN 09 8165 7070

ESBO CENTRUM

Espoontori, Kamrersvägen 3

ALBERGA

Sello, Albergagatan 9

MATTBY

Iso Omena, Finnviksvägen 1

ESBOVIKEN

Pikkulaiva, Fjärdgatan 2

KALAJÄRVI

Ruskatalo, Höstglödsängen 4

HAGALUND

Esbo kulturcentrum, Kulturplatsen 2

ESBO STADS FICKSTATISTIK

Utgivare: Esbo stad, Strategienheten

Besöksadress: Stationsgränden 2 C

Postadress: PB 631, 02070 ESBO STAD

Telefonväxel: 09 81621

E-post: tieto@espoo.fi

www.espoo.fi/tieto

